

Taxon Chamaecyparis obtusa

Název taxonu	Chamaecyparis obtusa
Vědecký název taxonu	Chamaecyparis obtusa
Jména autorů, kteří taxon p...	(S. et Z.) Endl.
Český název	cypřišek tupolistý
Synonyma (zahradnicky pou..	nepoužívají se
Autor	Pavel Bulíř (pavel_bul_@unknown.cz)
Kategorie	Druh
Nadřazená kategorie	Chamaecyparis

Biogeografické regiony

Biogeografické regiony	Čínsko-japonská oblast
Biogeografické regiony - po..	přirozeně se vyskytuje v Japonsku.

Zařazení

Pěstitelská skupina	Jehličnatý strom stálezelený
Životní forma	Fanerofyt

Popisné a identifikační znaky

Habitus	10-15 m velký strom, se široce kuželovitou hustou korunou a vodorovně rozloženými větvemi, které na koncích jemně přemisají.
Výhony	na větvích jsou větvičky zpravidla vodorovně postavené a rozložené v jedné rovině. Nejtenší větvičky jsou výrazně zploštělé, silnější na průřezu zaoblené.
Listy	dominantní šupinovitě jehlice jsou v křížmostojných párech postavené, střechovitým způsobem uspořádané (větvičku kryjí jako tašky na střeše). Na líčové straně jsou výrazně leskle zelené, na rubu vždy s výraznou bělavou kresbou, která připomíná písmeno "Y" a kopíruje okraje jednotlivých listů. Ploché středové listy nemají zřetelné žlásky a navzájem se nedotýkají - jsou od sebe vzdáleny cca na 1,5 násobek jejich délky. Dlouhé, tupě ukončené, boční šupiny jsou vždy zřetelně přitisklé k větvičce.
Plody	zdravnatělé kulovité šištičky dosahují 8-10 mm v průměru a jsou složeny z osmi až deseti plodných šupin, které jsou zakončeny jen nevýrazným hrotem.
Kůra a borka	červenohnědá, odlupující se v podélných až třásnitých pruzích.
Možnost záměny taxonu (+..	Chamaecyparis lawsoniana - kuželovitá až sloupovitá koruna, bujnější růst, boční šupinovitě jehlice jsou zpravidla od větvičky

slabě odstáté. Boční listy jsou navíc zřetelně delší než středové, jsou kýlnaté a navzájem se dotýkají. Na svrchní straně mají obvykle zelenou či sivozelenou matnou barvu, na rubu pak bělavou kresbu (někdy jen málo výraznou) doprovázející okraj listů a připomínající písmeno "X".

Dlouhověkost středněvěký.

Nároky na stanoviště

Faktor světla - slunce	✓
Faktor světla - polostín	✓
Faktor světla - poznámka	ideální stanoviště představuje polostín, zejména mladé výsadby a výsadby, které mohou být poškozovány časně jarními mrazy (jižní expozice) se nedoporučují do otevřených poloh.
Faktor tepla	omezeně mrazuvzdorný druh, který je však mrazuvzdornější než <i>Ch. lawsoniana</i> . Doporučuje se především do výrobních oblastí II-III. V méně příznivých a tuhých zimách, zejména v předjaří může spíše slabě omrzat (nejmladší větvičky). K nejchoulostivějším patří kultivary pestrolisté a žlutolisté. Regenerovatelnost po namrznutí je dobrá.
Faktor vody	vyžaduje dostatečně vlhká a současně propustná stanoviště. Náročný na stabilní dostupnost půdní vody i vyšší vzdušnou vlhkost.
Faktor půdy	preferuje půdy hlinité a dostatečně živné. Na minerální kvalitu půd nejnáročnější cypřišek.

Užitné vlastnosti

Období hlavního estetického...	XI.-IV.
Použití	doplňkový druh, který je hojně používán, především v jeho četných kultivarech. Původní druh pěstován spíše zřídka, a to především solitérně nebo v rozvolněných skupinách. Vhodný do menších a intenzivněji udržovaných objektů zeleně a do zahradního detailu. Četné kultivary jsou předmětem tematických sortimentálních sbírek.
Choroby a škůdci	zejména v sušších oblastech trpí houbovými chorobami jehlic.
Růstové i jiné druhové spec..	pomalu rostoucí druh, toleruje znečištěné ovzduší.

Množení

Množení	Přímý výsev, Řízkování, Polovyzrálé řízky, Osní řízky, Bazální řízky, Roubování a Roubování - Za kůru
Množení - poznámka	původní druh obvykle výsevem, četné odrůdy řízkováním, vzácnější

kultivary také roubováním.

Odrůdy 'Coraliformis' - ploše kulovitá, provázkovitě převisající odrůda, 2-3 m; 'Crippsii' - zlatožluté zbarvení jehlic, široce kuželovitý vzrůst, 5-7 m; 'Filicoides' - větvičky připomínají listy kapradin, 3-5 m; 'Gracilis' - široce kuželovitý a zakrsle rostoucí typ s jemně převisavým habitem, 3 m; 'Kosteri' - široce kuželovitý a zakrslý, lehce zprohýbané větvičky, 2 m; 'Lycopodioides' - ploše kulovitý, řídce větvený typ jehož větvičky připomínají plavuň, 2-3 m; 'Nana' - zakrslý, kompaktní plochý keřík, 0,5 m; 'Nana Gracilis' - komoutkovitě zprohýbané větvičky, široce kuželovitý a zakrslý vzrůst, 3-4 m; 'Spiralis' - zakrslý typ, řídce větvený, větvičky se spirálovitě stáčí, 2 m.

Celky sbírek

Celky sbírek v areálu ZF

- [BZA - Hospodářská a zásobní zahrada / Botanická zahrada a arboretum Brno](#)
- [BZA - Okolí správní budovy / Botanická zahrada a arboretum Brno](#)
- [BZA - Panoptikum / Botanická zahrada a arboretum Brno](#)
- [Park - Velký okruh / Zámecký park v Lednici](#)
- [C 1: záhon vpravo od hlavního vchodu / ZF - C - Výsadby v okolí budovy C \(vybrané kultivary se nachází směrem do ulice Valtická.\)](#)
- [R: pozemky bývalého učiliště / ZF - R - Rozvojová plocha \(vybrané kultivary rostou v pásu jehličnatých dřevin směrem ke kolejím.\)](#)